UUTISET

Horneteille ei heru jatkoaikaa

Puolustusvoimien esiselvitys teilaa Hornetien käyttöiän jatkamisen. Hallituspuolueet seisovat selvityksen takana.

Puolustusvoimat luovutti 11.6. puolustusministeri **Jussi Niinistölle** (ps.) esiselvityksen ilmavoimien Hornet-hävittäjien korvaamisesta.

Selvityksessä annettiin suositus Hornetin nykyisen elinkaarisuunnitelman noudattamisesta. Potentiaalisina Hornetin korvaajina yksilöitiin monitoimihävittäjät Boeing Super Hornet, Dassault Rafale, Eurofighter Typhoon, Lockheed Martin F-35 sekä Saab JAS Gripen.

Ennakkoon suosikkina on pidetty yhdysvaltalaisen Lockheed Martinin F-35-hävittäjää, joka erottuu joukosta erityisesti häiveominaisuuksiltaan. Valintaan vaikuttaa kuitenkin myös vallitseva turvallisuuspoliittinen tilanne.

Valinta lähettää viestin

Puolustusministeri Niinistö on esiselvityksen kanssa samoilla linjoilla mahdollisuudesta jatkaa Hornetien käyttöikää yli nykyisen arvion. Selvityksessä käyttöiän jatkaminen todetaan hintavaksi ja teknologisesti riskialttiiksi vaihtoehdoksi.

”Meillä on vähän erityyppinen koneen käyttö ollut kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa. Suomessa pääsee nopeammin harjoittelemaan, ja kuluminen on sen mukaista”, Niinistö miettii.

Hän myöntää, että valintaan liittyy myös ulko- ja turvallisuuspoliittinen ulottuvuus. Esimerkiksi JAS Gripen -hävittäjien hankinta vahvistaisi Suomen puolustusyhteistyötä Ruotsin kanssa.

”Onhan tässä se pohjoismainenkin ulottuvuus, jos sille haluaa antaa painoarvoa. Itse lähtisin siitä, että lähdemme koneen suorituskyvystä ja soveltuvuudesta”, Niinistö muistuttaa. Hävittäjähankintojen poliittinen sanoma on ollut esillä aiemminkin.

”Kun Horneteihin päädyttiin keskellä syvintä lamaa ja Neuvostoliiton romahdettua, olihan se selkeä viesti, että Suomi haluaa kuulua länteen”

Kun ehdolla olevia konetyyppejä arvioidaan, saattaa esiin nousta valinta yksi- tai kaksimoottorisen koneen välillä.

”Hornetin valinnassa aikoinaan oli yksi merkittävä tekijä, että se oli kaksimoottorinen, ja sillä on ymmärtääkseni pelastettu useita koneita”, Niinistö muistelee.

Aalto tyrmää selvityksen annin

Valtiovarainvaliokunnan **Touko Aalto** antaa täyslaidallisen puolustusvoimien selvitykselle. Hankinta on hänen mukaansa jo pedattu kalliille ja keskeneräiselle F-35-hävittäjälle.

”Vaikka suoraan ei oteta kantaa yhteenkään vaihtoehtoon, kaikkialta rivien välistä näkyy aika kova kiima F-35:een”, Aalto näpäyttää.

Hän toivoo kattavaa selvitystä, jossa otetaan huomioon myös hankkeen elinkaarikustannukset sekä vaikutukset suomalaiseen puolustusteollisuuteen.

”Ei ole varaa tehdä tietoisesti virheitä ja peitellä asioita. Tarvitaan aito objektiivinen selvitys hävittäjähankinnoista”, Aalto vetoaa.

Selvityksessä todetaan, ettei Hornetien elinkaaren jatkaminen Sveitsin ilmavoiminen tai Yhdysvaltain merivoimien tapaan olisi kustannustehokasta. Aalto on kuitenkin eri linjoilla.

”Raportissa sanotaan, että elinkaaren jatkaminen olisi kallista, koska muut käyttäjämaat olisivat lopettamassa konetyypin käytön vuonna 2025. Tämä ei yksinkertaisesti pidä paikkaansa.”

Aalto toivoo, että hankinnan ja huoltoketjun avulla pystyttäisiin tukemaan myös kotimaista teollisuutta. F-35-hävittäjän kohdalla hän ei näe tällaista mahdollisuutta.

”Tuohon härveliin ei vaihdeta mutteriakaan ilman, että se kulkee jenkkien kautta. Nyt ulosliputetaan Suomen omaa puolustusteollisuutta”, hän huomauttaa.

Kääriäinen korostaa suorituskykyä

Eduskunnan puolustusvaliokunnassa vaikuttava **Seppo Kääriäinen** (kesk.) pitää tärkeänä, että tehdyt päätökset tukevat ilmavoimien uskottavuutta. Suuntaus on kohti hyökkäyskykyisiä monitoimihävittäjiä.

”Viisautta ja vastuullisuutta on se, että pidetään huolta ilmavoimien ajantasaisesta puolustuskyvystä”, hän toteaa.

Kääriäinen uskoo ulko- ja turvallisuuspoliittisten seikkojen vaikuttavan seuraavalla vaalikaudella tehtävään hävittäjävalintaan. Tärkein valintakriteeri on kuitenkin selvä.

”Ensimmäinen kriteerihän on tietysti suorituskyky”, Kääriäinen muistuttaa. ”Tämäkään ratkaisu ei ole sellainen, joka vie meidät Natoon tai pois sieltä.”

Käyttöiän jatko ei tule kysymykseen

Suomen nykyiset Hornet-hävittäjät on tarkoitettu pääasiassa puolustuskäyttöön, mutta harkinnassa olevat uudet koneet ovat hyökkäyskykyisempiä monitoimihävittäjiä.

”Se on uskottavuuskysymys. Suomen puolustusdoktriini ei ole kuitenkaan muuttunut”, sanoo eduskunnan puolustusvaliokunnan puheenjohtaja **Ilkka Kanerva** (kok.).

Kanerva ei mainitse hävittäjäsuosikkiaan, mutta korostaa, että hankintamaan tulee olla ”arvoyhteisöltään” yhteneväinen Suomen kanssa. Myös huoltovarmuutta, Suomen samalla saamia teollisia kauppoja ja riippuvuutta Yhdysvalloista tulee puntaroida.

”Näitä kaikkia asioita pitää miettiä tosi tarkasti. Hankintapäätös tehdään kuuden vuoden kuluttua.”

Vanhojen hävittäjien käyttöiän jatkaminen ei tule kuitenkaan kysymykseen.

”Se vaatisi niin paljon muutostöitä, eikä olisi kustannustehokasta.”

Uusien hankintojen rahoitus on auki ja Kanervan mukaan samaa suuruusluokkaa kuin Hornetien aikanaan.

OLLI TOIVANEN
EIJA MANSIKKAMKÄKI

Suomen vaihtoehdot hävittäjähankinnoissa

MT

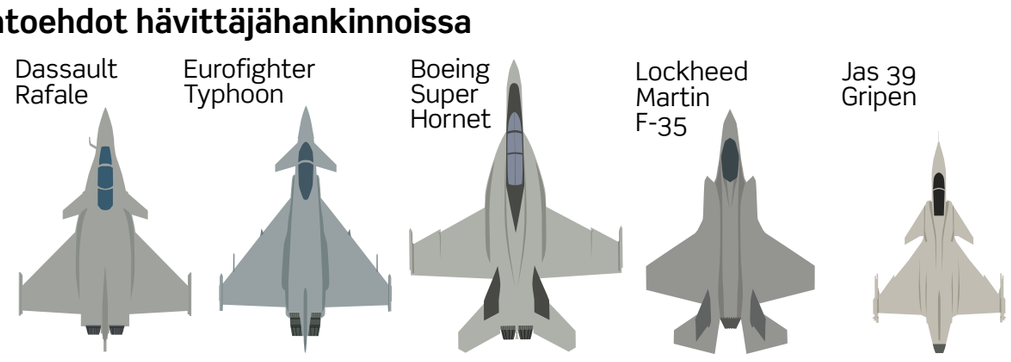

Alkuperämaa	Ranska	EU	USA	USA	Ruotsi
Moottoreiden määrä	2	2	2	1	1
Suurin lentoonlähtöpaino, kg	24 500	31 800	29 932	31 750	14 000
Ensilento, vuonna	1986	1994	1995	2006	1988
Suurin nopeus, mach	1,8	2,0	1,8	1,6	2,0
Muuta	Ranskan ohella Rafale-hävittäjiä ovat tilanneet Egyptin, Intian ja Qatarin ilmavoimat.	Britannian, Saksan, Espanjan ja Italian yhteistyössä toteuttama Nato-hävittäjä.	Paranneltu, suurempi versio nyt käytössä olevista Hornet-hävittäjistä.	Ei kahden lentäjän koulutusversiota, maailman kallein asejärjestelmä.	Suomessa muistetaan hyvin JAS-hävittäjien onnettomuuksiin johtaneet tekniset ongelmat.
	Lähde: dassault-aviation.com	Lähde: eurofighter.com	Lähde: navy.mil	Lähde: f35.com	Lähde: saab.com

ILMAVOIMAT

Hornet-kaluston suunniteltu elinkaari päättyy 2025–2030. Korvaajahanke polkaistiin käyntiin esiselvityksellä.

Pääministereiden kriisikokous Kreikasta tänään

BRYSSEL (MT)

Euromaiden valtiovarainministereiden epäonnistuttua torstaina pääministerit yrittävät vuorostaan etsiä ratkaisua Kreikan lainaohjelmaan tänään.

Torstain neuvottelut päättyivät tuloksettomina, koska Kreikka ei esittänyt vaadittuja konkreettisia talousuudistuksia.

Tosin Kreikan valtiovarainministeri **Yanis Varoufakis** oli eri mieltä. Hänen mukaansa Kreikka esitti todellisia uudistuksia, mutta niitä ei hyväksytty.

Kaikki muut olivat sitä mieltä, että lista oli sama periaatteellinen esitys, joka on jo monta kertaa hylätty konkretian puutteen vuoksi.

”Kreikalta tarvitaan uusi esitys. Jos se tulee, voidaan sopuun vielä päästä ennen kesäkuun loppua. Mutta pallo on Kreikalla”, euroryhmän puheenjohtaja **Jeroen Dijsselbloem** sanoo.

Lainaohjelma päättyy kesäkuun lopussa, joten neuvotteluille on aikaa vajaa kaksi viikkoa. Velkojat vaativat uudistuksia muun muassa eläkejärjestelmään.

Jos sopu löytyy, Kreikka saa ohjelman viimeisen 7,2 miljardin euron erän. Ilman sopua Kreikka voi ajautua maksukyvyttömäksi ja riski irtautua eurosta kasvaa.

Torstaina Kreikka ilmoitti, ettei se pysty maksamaan kuun lopussa erääntyvää 1,6 miljardin euron lyhennystä kansainväliselle valuuttarahasto IMF:lle.

Tähän saakka kassassa on ollut rahaa maksaa ainakin eläkkeet, palkat ja lyhennykset.

Kaikkiaan Kreikan lyhennyksiä ja korkoja erääntyy kesä–elokuussa 11 miljardin euron edestä.

Valuuttapako Kreikan pankeista kiihtyi loppuviikolla.

Puheet Kreikan irtautumisesta eurosta kiihtyivät ja suunnitelmia sen varalle tehdään ympäri Eurooppaa.

Mielipidetiedustelun mukaan 70 prosenttia kreikkalaisista haluaa pysyä eurossa.

AIMO VAINIO

> Kreikalta tarvitaan uusi esitys. Jos se tulee, voidaan sopuun vielä päästä ennen kesäkuun loppua. Mutta pallo on Kreikalla.
>
> JEROEN DIJSSELBLOEM

Luomu kasvaa USA:ssa

Luomutuotteiden myynti kasvoi USA:ssa viime vuonna 11 prosenttia yli 39 miljardiin dollariin (35 miljardiin euroon).

Kasvua rajoitti kotimaisen luomun niukka tarjonta, vaikka se onkin kasvussa. USA:ssa luomutuotannon määrää alettiin seurata 2002, ja siitä tuotanto on yli 3,5-kertaistunut.

Maatalousministeri **Tom Vilsack** uskoo, että luomukysynnän kasvusta voivat hyötyä etenkin pienet perhetilat.

MIKE WILSON